

ارزیابی میزان مواجهه شغلی کارگران نئوپان سازی با آبروسل های قارچی و گردوغبار چوب

فاطمه بادیردست^۱، منصور رضازاده آذری^{۲*}، علی قجری^۳، سهیلا خداکریم^۴

۱. گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران
۲. مرکز تحقیقات ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت‌ها، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران
۳. گروه فارچ‌شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران
۴. گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده

سابقه و هدف: گردوغبار چوب طیف گسترده‌ای از ذرات آلی و غیر آلی و بیوآبروسل‌ها است گردوغبار چوب به‌عنوان یک عامل خطر برای بیماری‌های سیستم تنفسی در طی فرایند تولید، پردازش و حمل‌ونقل در صنایع تولید می‌شود. با توجه به کمبود اطلاعات در زمینه میزان مواجهه شغلی کارگران صنعت چوب با این نوع از گردوغبار، هدف این مطالعه ارزیابی وضعیت مواجهه شغلی کارگران صنایع نئوپان سازی شهرستان گنبد کاووس در شمال ایران با گردوغبار استنشاقی و عوامل بیولوژیکی بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی- مقطعی در یکی از کارخانه‌ها نئوپان سازی شهرستان گنبد در استان گلستان، شمال ایران انجام گردید. ارزیابی میزان مواجهه کارگران با گردوغبار چوب استنشاقی با استفاده از روش استاندارد شده سازمان ملی بهداشت حرفه‌ای و ایمنی امریکا به شماره ۰۵۰۰ انجام شد. بررسی تراکم آبروسل‌های قارچی هوای محیط کار هم با استفاده از دستگاه نمونه‌بردار میکروبی با دبی ۱۰ لیتر بر دقیقه انجام شد. در مجموع ۶۸ نمونه جمع‌آوری و در آزمایشگاه فارچ‌شناسی آنالیز گردید. از آزمون‌های آماری من-ویتنی و کروسکال والی برای آنالیز نتایج استفاده گردید.

یافته‌ها: میانگین مواجهه با گردوغبار استنشاقی کارگران نئوپان سازی ۳۲ میلی‌گرم بر مترمکعب بود. میانگین تراکم بیوآبروسل‌ها در محیط کار نیز برابر ۲۶۹ کلنی بر مترمکعب برآورد شد. بالاترین تراکم قارچی مربوط به گونه پنی سیلیوم بود.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که متوسط میزان مواجهه کارگران نئوپان سازی با گردوغبار استنشاقی چندین برابر بیشتر از حد استاندارد مجاز مواجهه شغلی توصیه‌شده توسط مرکز سلامت محیط کار ایران برای گردوغبار غیر سرطان‌زا بود. با توجه به مواجهه کارگران این صنعت با گردوغبار چوب و عوامل بیولوژیک هوا، انجام اقدامات کنترلی جهت حفظ سلامتی کارگران الزامی به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: گردوغبار چوب، کارگران نئوپان‌سازی، بیوآبروسل، مواجهه شغلی

How to cite this article:

Badirdast Ph, Rezazade Azari M, Ghajari A, Khodakarim S. Assessment of the Exposure of Chipboard Workers' to Fungal Bioaerosols and Wood Dusts. *J Saf Promot Inj Prev*.2016; 3(4): 243-8 .

مقدمه

و منجر به خطرات سلامت استنشاقی می‌شوند (۳). گردوغبار چوب به چهار گروه گردوغبار چوب نرم، گردوغبار چوب سخت، گردوغبار تخته چوب و گردوغبار نامشخص (غیراختصاصی) طبقه‌بندی شده است (۴، ۵). گردوغبار چوب نرم از گونه درختان سوزنی‌برگ و چوب سخت از گونه درختان برگ‌ریز و گردوغبار تخته چوب به گردوغبار ایجادشده از خرده چوب و تخته و چسب و مواد شیمیایی و گردوغبار نامشخص با ترکیب نامشخص را شامل می‌شود (۶). بیوآبروسل‌ها به‌طور کلی ذرات آبروسل با منشأ زیستی هستند که از تمام انواع موجودات زنده سرچشمه گرفته و با انواع مکانیسم‌های مکانیکی و غیر مکانیکی در هوا پراکنده می‌شوند. بیوآبروسل‌های موجود در

گردوغبار چوب طیف گسترده‌ای از ذرات گردوغبار شامل مخلوط ناهمگنی از ذرات آلی و غیر آلی از جمله قطعات چوب و بیوآبروسل‌ها می‌باشد که در طول فرایند تولید، پردازش و جابه‌جایی از هر دو نوع چوب نرم و سخت در صنایعی از جمله تولید نئوپان، نجاری، مبلمان سازی و چوب‌بری ایجاد می‌شود (۱، ۲). این گردوغبار از مهم‌ترین خطرات شغلی صنعت چوب است که توسط کارگران استنشاق شده

گزارش گردید (۲۰).

بر اساس مطالعه انجام شده بر روی کارگران صنایع چوب‌بری کشور سوئیس میزان مواجهه با میکروارگانیزم‌های هوابرد بیشتر از ۳۵۰۰ کلنی بر مترمکعب (CFU/m^3) گزارش شده است (۲۱). همچنین در مطالعه‌ای دیگر در ترکیه، قارچ پنی‌سیلیوم شایع‌ترین گونه قارچی در تمام بخش‌های نمونه‌برداری بود و گونه اسپرژیلوس ایجادکننده مشکلات بهداشتی سیستم تنفسی در کارگران، اعلام شده است (۲۲). در بین میکروارگانیزم‌ها، جمعیت گونه‌های قارچی در محیط‌های داخلی کارخانه‌ها اهمیت زیادی دارند زیرا آن‌ها می‌توانند اثرات نامطلوبی را بر سلامت کارگران و کیفیت مواد چوبی داشته باشند (۲۲). با این حال مطالعه‌ای در ایران وجود ندارد که میزان مواجهه کارگران در صنایع چوب را با گونه‌های قارچی و تعداد و ترکیب آنان بررسی کرده باشد. هدف این مطالعه بررسی وضعیت مواجهه شغلی کارگران صنعت نئوپان سازی، با گردوغبار قابل استنشاق چوب و تعیین فراوانی و تنوع عوامل قارچی آن در یک واحد صنعتی نئوپان سازی در استان گلستان بود.

مواد و روش‌ها

این مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی می‌باشد و در واحدهای یارد هیزم، خردکن (چیپر)، هومباک، آسیاب، خشک‌کن، چسب زنی، فورمینگ، پرس، اره، سنباده‌زنی (خط تولید)، راننده‌ها و کارگران خدمات کارخانه نئوپان‌سازی شهرستان گنبدکاووس استان گلستان انجام گرفت.

برای تعیین میزان تراکم گردوغبار چوب استنشاقی در محیط کار به روش سازمان ملی بهداشت حرفه‌ای و ایمنی^۲ به شماره ۰۵۰۰ و با استفاده از پمپ ساخت شرکت SKC و فیلتر میکس سلولز استری ۲۵ میلی‌متری با پور سایز ۸/۰ که قبلاً در دسیکاتور رطوبت آن گرفته شده بود نمونه‌برداری به مدت ۴ ساعت انجام شد. فیلترها بعد از نمونه‌برداری مجدداً در دسیکاتور قرار داده شد و سپس با ترازو حساس توزین گردیدند (۲۳). در مجموع تعداد ۱۰۰ نمونه گردوغبار در هر دو نوبت کاری صبح و بعدازظهر از قسمت‌های مختلف کارخانه، برداشته شد.

تعیین میزان تراکم (آیروسول‌های قارچی) محیط کار در اواخر پاییز (آذر) تا زمستان (دی) ۱۳۹۳، به صورت دو مرحله شامل مرحله اول نمونه‌برداری و در مرحله دوم شمارش، شناسایی و تشخیص کلنی‌های قارچی مربوطه انجام گرفت. از آنجایی که شرایط آب و هوایی بر روی معلق بودن و یا نشست ذرات اثر قابل توجهی دارد، متوسط دما و رطوبت در دو ماه نمونه‌برداری اندازه‌گیری گردید و در جدول شماره

صنایع چوب شامل میکروارگانیزم‌های زنده و غیرزنده، اندوتوکسین، گلوکان، آلرژن یا مایکوتوکسین اسپور قارچی، هیف قارچ، گرده ویروس‌ها و قطعات بزرگ‌تر پنبه می‌باشند (۷). تخمین زده می‌شود که روزانه حداقل ۲ میلیون نفر در سراسر جهان در معرض گردوغبار چوب قرار می‌گیرند (۸). آژانس بین‌المللی تحقیقات سرطان^۱ در سال ۱۹۹۴ گردوغبار چوب سخت را به‌عنوان سرطان‌زای انسانی گروه یک طبقه‌بندی کرده است (۹). علاوه بر این، نتایج حاصل از مطالعات اپیدمیولوژیک افزایش خطر ابتلا به علائمی از قبیل آسم، برونشیت مزمن، اختلال در عملکرد ریه را در کارگران در معرض گردوغبار چوب نشان می‌دهد (۱۰، ۱۱). مطالعات انجام شده در اروپا نشان می‌دهد که ۱۶٪ از کارگران با مقدار بیشتر از 5 mg/m^3 و ۷۹٪ با مقدار بیشتر از 0.5 mg/m^3 با گردوغبار قابل استنشاق چوب مواجهه داشته‌اند (۶). گردوغبار چوب حاوی بسیاری از میکروارگانیزم‌ها، مواد سمی و مواد شیمیایی می‌باشد (۱۲). اکثر کارگران در صنایع چوب به‌طور همزمان تحت تأثیر عوامل زیان‌آور متعددی از قبیل گردوغبار چوب، عوامل شیمیایی، بیولوژیکی و عوامل فیزیکی قرار می‌گیرند این عوامل به‌طور قابل توجهی بر سلامت کارگران تأثیر دارد (۱۳). از جمله تأثیرات این مواجهه‌ها سوزش دهان، گلو، تنگی قفسه سینه، درماتیت تحریکی، کهیر، آلونولیت، کاهش عملکرد ریوی می‌شود (۱۲-۱۵). مطالعاتی از مواجهه با گردوغبار چوب، مواد شیمیایی و عوامل بیولوژیکی طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹ انجام شده است که کاهش عملکرد ریه و بیماری در اندام تنفسی، چشم و پوست را در کارگران مواجهه یافته گزارش نموده‌اند. مطالعه عثمان و همکاران در سال ۲۰۰۹ هم نشان می‌دهد که گردوغبار چوب باعث قرمزی چشم و خارش چشم و آبریزش بینی شده و باعث کاهش چشمگیری در عملکرد ریوی می‌شود. مطالعات انجام شده بر روی کارگران تولید مبلمان در لهستان هم نشان می‌دهد که علائم سیستم تنفسی فوقانی و تحتانی در افراد مواجهه یافته با گردوغبار چوب افزایش یافته است (۱۶، ۱۷).

بر اساس مطالعه انجام گرفته بر روی ۱۰ کارگر در دو سالن مبلمان سازی و نئوپان سازی کارخانه نکا چوب سازی میزان مواجهه کارگران قسمت مبلمان سازی ($2.78 \pm 1.95 \text{ mg/m}^3$) بیشتر از مواجهه کارگران سالن نئوپان سازی بوده است (۱۸). در مطالعه دیگری در گناباد میزان مواجهه کارگران صنایع چوب با گردوغبار چوب در هوای محیط کار ۵۷ میلی‌گرم بر مترمکعب بوده است (۱۹). همچنین در مطالعه دیگری در کارگران ۴۱ کارگاه نجاری در سمنان نیز میزان مواجهه با گردوغبار کل چوب در دو گروه بررسی شد که در گروه اول با میانگین حساسی و هندسی به ترتیب 6.17 ± 1.93 و 5.93 و در گروه دوم 11.61 ± 1.21 و 11.57 برحسب میلی‌گرم در مترمکعب

۲. National Institute Occupational safety and health (NIOSH)

۱. International Agency for Research on Cancer (IARC)

نمودار ۱. میزان مواجهه گروه های شغلی مختلف با گردوغبار استنشاقی (میلی گرم بر مترمکعب)

بر اساس نمونه برداری های انجام شده میانگین تراکم آبروسل های قارچی در محیط کار برابر 269 CFU/m^3 برآورد شد. از نظر تراکم گونه های آبروسل های قارچی در محیط های کاری، پنی سیلیوم (۳۷/۷۴٪)، اسپرژیلوس نیجر (۲۹/۴٪)، اسپرژیلوس اوکراسئوس (۱۳/۴٪)، اسپرژیلوس فلاووس (۱/۵٪)، تریکودرما (۱/۵٪)، رایزوپوس (۰/۲٪)، اسپرژیلوس (۰/۱۳٪)، کلادوسپوریوم (۰/۱۱٪)، موکورال (۰/۰۹٪)، رایزو موکور (۰/۰۹٪)، قارچ های ناشناخته (۰/۰۶٪)، سنسه فالستروم (۰/۰۲٪)، پسیلومایسس و کلیکوکلایدمیا (۰/۰۱٪) شناسایی شدند. بیشترین گونه های قارچی مربوط به گونه های پنی سیلیوم و اسپرژیلوس نیجر بود. باکتری نیز فقط در تعداد محدودی از نمونه ها یافت شد.

بحث

مطالعه حاضر به منظور ارزشیابی مواجهه شغلی کارگران نئوپان سازی واقع در استان گلستان به گردوغبار چوب استنشاقی با استفاده از روش های استاندارد شده پایش مواجهه فردی و همچنین تعیین آبروسل های قارچی چوب انجام گردید. کارگران نئوپان سازی بر اساس وظیفه ای که انجام می دادند به گروه های شغلی مشخصی تقسیم بندی گردیدند. با توجه به استاندارد ایران میزان حد آستانه تماس شغلی گردوغبار چوب برای تمام گونه های چوب به صورت گردوغبار استنشاقی ۱ میلی گرم بر مترمکعب می باشد (۲۵). در نتیجه ۹۸ درصد مواجهه های کارگران بالاتر از حد آستانه شغلی mg/m^3 بوده است. نتایج این مطالعه نشان داد که گروه خردکن بیشترین میزان مواجهه با گردوغبار چوب استنشاقی را داشتند. با توجه به اینکه کارگران گروه خردکن در محیطی با فضای باز کار می کنند و به طور مستقیم و دستی تنه های درختان و ضایعات چوب موجود

۱ آورده شده است. نمونه برداری از آبروسل های قارچی با استفاده از دستگاه باکتریال سمپلر با دبی ۱۰ لیتر در دقیقه و مدت زمان ۱۰ دقیقه و در ارتفاع ۱/۵ متری از زمین (منطقه استنشاقی کارگران) در ۶۸ قسمت از کارخانه انجام گرفت.

نمونه برداری بر روی پلیت های حاوی محیط کشت سابرو دکستروز آگار انجام شد و سپس نمونه ها به آزمایشگاه منتقل گردید و در دمای ۲۵ درجه سانتی گراد به مدت ۳-۵ روز برای رشد و تکثیر قرار داده شد. پس از رشد میکروارگانیسم ها، جهت تشخیص میکروارگانیسم ها و گونه های قارچی با توجه به شکل کلنی و شکل میکروسکوپی آنان شناسایی انجام گردید (۲۲، ۲۴). سپس تراکم کلنی های شمارش شده با توجه به حجم هوای نمونه برداری به صورت واحد CFU/m^3 محاسبه گردید.

در نهایت به منظور بررسی آماری از نرم افزار SPSS ورژن ۱۶ استفاده گردید. نرمالیت داده ها با آزمون کلموگروف اسمیرنوف با سطح معنی داری ($p < 0.05$) بررسی گردید. به منظور مقایسه میانگین داده ها از آزمون آماری من-ویتنی و مشخص نمودن تفاوت های بین گروه های کاری از آزمون کروسکال والیس استفاده گردید.

جدول ۱. شرایط جوی در ماه های نمونه برداری بیوآبروسل ها

شرایط جوی	آذر		دی	
	میانگین	خطای معیار	میانگین	خطای معیار
دما ($^{\circ}\text{C}$)	۲۱/۱۶	۰/۶۰	۱۶/۰۸	۰/۵۱
رطوبت نسبی (%)	۶۸/۶۰	۱/۶	۷۷/۴۶	۱/۸

یافته ها

متوسط گردوغبار چوب قابل استنشاق برای گروه های مختلف شغلی کارگران شاغل در کارخانه نئوپان سازی برابر $32 \pm 2/97$ و میانگین هندسی آن هم $19 \pm 0/02$ بر حسب میلی گرم بر مترمکعب اندازه گیری شد. میزان مواجهه گروه های شغلی به گردوغبار چوب استنشاقی نیز در نمودار ۱ نشان داده شد. بیشترین میزان مواجهه با گردوغبار استنشاقی در میان بخش های مختلف کارخانه در واحد خردکن مشاهده گردید.

همچنین میزان مواجهه با گردوغبار استنشاقی در بین گروه های مختلف شغلی با استفاده از آزمون کروسکال-والیس برای مواجهه با گردوغبار استنشاقی در بین گروه های مختلف شغلی مورد سنجش قرار گرفت که نتایج آزمون تفاوت معنی داری را نشان داد ($p < 0.0001$).

بررسی نتایج نشان می‌دهد که میزان مواجهه کارگران نئوپان‌سازی با بیوائروس‌ها در مقایسه با کارگران کشورهای دیگر در مطالعات مشابه قابل‌ملاحظه دیده شد (۱، ۲۲، ۲۸). شایع‌ترین گونه قارچی در تمام قسمت‌های نئوپان‌سازی، قارچ پنی‌سیلیوم اندازه‌گیری شد. علی‌رغم نبود استاندارد برای عوامل بیولوژیکی هوابرد محیط کار، وجود این عوامل بر اساس مطالعات اپلیگر (۲۱) و سیریکایا (۲۲) می‌تواند باعث افزایش خطر در سلامت سیستم تنفسی کارگران شود. با توجه به میزان قابل‌توجه مواجهه شغلی کارگران نئوپان‌سازی ایرانی با گردوغبار هوابرد چوب در قیاس با استاندارد حد آستانه تماس شغلی گردوغبار چوب برای تمام گونه‌های چوب و تراکم بیشتر آلاینده‌های قارچی در مقایسه با کارگران کشورهای دیگر و عدم استفاده کارگران ایرانی از ماسک‌های تنفسی، احتمال بروز بیشتر بیماری‌های ریوی و همچنین حساسیت سیستم تنفسی برای کارگران ایرانی مطرح است. از این رو اقدامات کنترلی مدیریتی، فنی مهندسی و استفاده از وسایل حفاظت فردی تنفسی لازم به نظر می‌رسد.

تشکر و قدردانی

از کارکنان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و مدیران و کارگران کارخانه نئوپان گنبدکاووس برای انجام همکاری‌های لازم و تأمین هزینه‌های اجرای این پروژه تشکر و قدردانی می‌گردد.

را توسط دستگاه اره خودکار و اره‌های دستی به تراشه چوب تبدیل می‌کنند که می‌تواند منجر به مواجهه بیشتر آنان به گردوغبار چوب و بیوائروس‌های آن گردد.

بر اساس استاندارد حدود مجاز مواجهه شغلی مرکز سلامت محیط و کار ایران در سال ۱۳۹۱ (۲۵)، برای گردوغبار چوب هوابرد گونه‌های متفرقه و گونه سدر غربی با طبقه‌بندی غیر سرطان‌زا، به ترتیب ۱ و ۰/۵ میلی‌گرم بر مترمکعب به صورت گردوغبار استنشاقی تعیین شده است. با توجه به مشخص نبودن نوع چوب مصرفی در نئوپان‌سازی و پیش‌فرض گردوغبار چوب‌های متفرقه غیر سرطان‌زا برای مقایسه مواجهه کارگران، مشخص گردید که میزان مواجهه شغلی نودوهشت در صد آنان بیشتر از حد مجاز است. مقایسه مواجهه کارگران نئوپان‌سازی با مطالعات مشابه نشان می‌دهد میانگین مواجهه شغلی کارگران مذکور با گردوغبار چوب استنشاقی نسبت به میزان مواجهه کارگران کشورهای دیگر تفاوت قابل‌ملاحظه‌ای دارد (۲۶) و در مواردی چندین برابر دیگر نقاط مختلف دنیا است (۲۷). همچنین میانگین مواجهه شغلی کارگران مذکور با گردوغبار چوب کمتر از کارگران صنایع چوب گناباد و از مواجهه کارگران نکا چوب و کارگران نجاری سمنان کمتر بوده است ولی در تمام مطالعه‌ها میزان مواجهه بیشتر از استاندارد ایران بوده است. در واقع مواجهه خیلی زیاد کارگران ایرانی نسبت به سایر کارگران کشورهای مختلف می‌تواند به لحاظ فرآوری ابتدایی چوب و ماهیت فرایند خردایش چوب در نئوپان‌سازی باشد.

References

1. Gioffrè A, Marramao A, Iannò A. Airborne microorganisms, endotoxin, and dust concentration in wood factories in Italy. *Annals of occupational hygiene*. 2012;56(2):161-9.
2. Galea KS, Van Tongeren M, Sleuwenhoek AJ, While D, Graham M, Bolton A, et al. Trends in wood dust inhalation exposure in the UK, 1985–2005. *Annals of occupational hygiene*. 2009;53(7):657-67.
3. Baran S, Teul I. Wood dust: an occupational hazard which increases the risk of respiratory disease. *Physiol Pharmacol*. 2007;58(5):43-50.
4. Kauffer E, Wrobel R, Görner P, Rott C, Grzebyk M, Simon X, et al. Site comparison of selected aerosol samplers in the wood industry. *Annals of occupational hygiene*. 2010;54(2):188-203.
5. Mikkelsen AB, SCHLÜNSSEN V, Sigsgaard T, Schaumburg I. Determinants of wood dust exposure in the Danish furniture industry. *Annals of occupational hygiene*. 2002;46(8):673-85.
6. Kauppinen T, Vincent R, Liukkonen T, Grzebyk M, Kauppinen A, Welling I, et al. Occupational exposure to inhalable wood dust in the member states of the European Union. *Annals of Occupational Hygiene*. 2006;50(6):549-55

61.

7. Eduard W, Heederik D, Duchaine C, Green BJ. Bioaerosol exposure assessment in the workplace: the past, present and recent advances. *Journal of environmental monitoring*. 2012;14(2):334-9.
8. Osman E, Pala K. Occupational exposure to wood dust and health effects on the respiratory system in a minor industrial estate in Bursa/Turkey. *International journal of occupational medicine and environmental health*. 2009;22(1):43-50.
9. Schlünssen V, Vinzents PS, Mikkelsen AB, Schaumburg I. Wood dust exposure in the Danish furniture industry using conventional and passive monitors. *Annals of occupational hygiene*. 2001;45(2):157-64.
10. Skovsted T, Schlünssen V, Schaumburg I, Wang P, Skov P. Hypersensitivity to wood dust. *Allergy*. 2000;55(11):1089-90.
11. Norrish A, Beasley R, Hodgkinson E, Pearce N. A study of New Zealand wood workers: exposure to wood dust, respiratory symptoms, and suspected cases of occupational asthma. *The New Zealand Medical Journal*. 1992;105(934):185-7.
12. World Health Organization IAFROC. IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans. Wood Dust and Formaldehyde 1997.
13. Services USDoHaH. Final Report on Carcinogens Background Document for Wood Dust. U.S. Department of Health and Human Services, 2000.
14. Chung KK, Cuthbert RJ, Revell GS, Wassel SG, Summers N. A study on dust emission, particle size distribution and formaldehyde concentration during machining of medium density fibreboard. *Annals of Occupational Hygiene*. 2000;44(6):455-66.
15. Schlünssen V, Schaumburg I, Taudorf E, Mikkelsen AB, Sigsgaard T. Respiratory symptoms and lung function among Danish woodworkers. *Journal of Occupational and Environmental Medicine*. 2002;44(1):82-98.
16. Milanowski J, Gora A, Skorska C, Krysinska-Traczyk E, Mackiewicz B, Sitkowska J, et al. Work-related symptoms among furniture factory workers in Lublin region (eastern Poland). *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*. 2002;9(1):99-103.
17. Arbak P, Bilgin C, Balbay O, Yesildal N, Annakkaya AN, Ulger F. Respiratory symptoms and peak expiratory flow rates among furniture-decoration students. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*. 2004;11(1):13-7.
18. Mohammadyan MAM. Personal Exposure to Wood Dust among Workers in Neka Choob Factory (Iran). *Iranian journal of Health Sciences*. 2014;2(4):21-6.
19. salari s. Evaluating the prevalence of respiratory problems and some related factors in the wood industry workers Gonabad city in 1931. *Articles Ninth Congress on Safety and Health at Work; yazed Medical university* 2015.
20. Dehdashti A, kesshavarz A, mirzaee toosi S. Evaluation of occupational exposure to wood dust in woodworking

workshop. Articles Ninth Congress on Safety and Health at Work; yazed medical university 2015. p. 20-1.

21. Oppliger A, Rusca S, Charrière N, Duc TV, Droz P-O. Assessment of bioaerosols and inhalable dust exposure in Swiss sawmills. *Annals of Occupational Hygiene*. 2005;49(5):385-91.
22. Sivrikaya H, Kara Ö. Airborne fungi in wood and wood based board factories. *Indoor and Built Environment*. 2009;18(3):265-9.
23. NIOSH. Particulates not otherwise regulated, total, 0500. NIOSH Manual of Analytical Methods (NMAM); 1994. p. 1-3.
24. Azari MR, Ghadjari A, Nejad MRM, Nasiree NF. Airborne microbial contamination of dental units. *Tanaffos*. 2008;7(2):54-7.
25. work HCs. Occupational Exposure Limits. Iran: Ministry of Health and Medical Education; 1391.
26. Black N, Dilworth M, Summers N. Occupational exposure to wood dust in the British woodworking industry in 1999/2000. *Annals of occupational hygiene*. 2007;51(3):249-60.
27. Magagnotti N, Nannicini C, Sciarra G, Spinelli R, Volpi D. Determining the exposure of chipper operators to inhalable wood dust. *Annals of occupational hygiene*. 2013:112.
28. Dutkiewicz J, Skórska C, Krysinska-Traczyk E, Dutkiewicz E, Matuszyk A, Sitkowska J. Response of sawmill workers to work-related airborne allergens. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*. 2001;8(1):81-90.

Archive of SID

Assessment of the exposure of chipboard workers' to fungal bioaerosols and wood dusts

Badirdast Ph¹, Rezazade Azari M^{2*}, Ghajari A³, Khodakarim S⁴

Background and Objectives: Wood dust is are wide range of bioaerosols and organic and inorganic particles. Timber airborne dust, as one risk factor for respiratory system diseases, is generated during the process of production, processing and transportation in industries. Since, there are not adequate information regarding the exposure of wood manufacturing workers to wood dusts and its bioaerosol contents, the objective of this study was to investigate occupational exposure of chipboard manufacturing workers in a northern city of the Gonbad, Iran

Materials and Methods: This cross-sectional study conducted in a chipboard factory in the Gonbad city of Golestan province, northern of Iran. Workers' exposure to wood dust inhaled were assessed by means of standardized national organization of Occupational Health and safety with number 0500. Assessment of fungal and microbial aerosol density in workplace carried out using a microbial sampler, with a flow rate of 10 liters per minute. A total of 68 samples were collected and analyzed in the laboratory of mycology. Mann-Whitney and Kruskal-Wallis tests were used for data analysis.

Results: The Average exposure to dust inhalation was 32 mg per cubic meter. The average concentration of bioaerosols in the workplace as well as were 269 colonies per cubic meter. Penicillium species had the highest concentration among all fungus.

Conclusion: The results showed that average workers' exposure to dust inhalation in chipboard workers is several times more than standard limit recommended by the work health center for non-carcinogenic dust. According to the high exposure of workers with wood dust and airborne biological agents in this industry, considering the control measures to protect workers' health seems to be necessary.

Keywords: Wood dust, chipboard workers, Bioaerosol, Occupational exposure

1. Engineering Department of Occupational Health, School of Public Health, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
2. Safety Promotion and Injury Prevention Research Center, School of Public Health, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
3. Department of Mycology, Faculty of Medicine, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
4. Department of Epidemiology, School of Public Health, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

* Corresponding author: mrzari@sbmu.ac.ir